

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt. 1/2, 1/2 évre 8 frt. 1/2, 3 frt. 1/2, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt. 1/2, 1/2 évre 7 frt. 1/2, 3 frt. 1/2, 1 óra 1 frt. 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos perit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDÁTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában)

Telefon-szám: 151.

A kormány lemondása.

Arad, junius 1.

A legujabb 25 év Magyarország alkotmányos életéből a mai nappal zárul. Ugy lehet, hogy nemcsak a hazai, hanem a világtörténelemnek is határkövének alkunk. Kalapot emelünk a nagy horderejű esemény előtt, melynek minden egyes momentuma a tragikum hatásával érinti a közvetlen benyomások alatt álló kortársat. A korona döntése és a közérület elemi megnyilatkozása egyaránt tiszteletre méltó. Kalapot emelünk a vezérek előtt, kik az önzetlen elvhűség és a polgáremények heroszaiként távoznak a hatalom legmagasabb polczáról. Kalapot emelünk kész az ünnepélyes pillanat, melyben nem tudjuk, temetünk-e, vagy tán a nemzeti küzdelemnek egy hosszú, viszontagságteles korszakára vértessük magunkat?

A haza egére borult viharfellegek kárpitja mögött ott dereng kétes fényvel a biztató sugár, hogy a szabadság szent ügyének hajója megtartja eddigi irányát, bár kormányosát változtatja. De a nép, mely saját emberét látja ismeretlen hatalmak és célzatok befolyása alatt távozni helyéről, hazája szabadságát, sőt fenállását, legföltettebb kincseit hiszi a fordulattal veszélybe dőlni.

A hazias aggodalom, habár alaptalan, bizonyul is a kibontakozás nyomán, igazolt, de ne nem szolgálhat okul arra, hogy a híggadtabb belátást eldobva magunktól, a harag és kétségbeesés keserűségével súlyosbitsuk a helyzet komolyságát. Bizzunk meg koronás királyunknak annyiszor tanusított alkotmányos érzületében és magyar népe iránti változatlan szeretetében, és méltányoljuk az előttünk ismeretlen tényezők közbehatását, melyek elhatározására döntőleg befolytak, látva és tudva, hogy ezen elhatározás még mindig a küzdelem díjat képező elvek megmentése és fentartására irányul, látva és tudva, hogy azt bár más kezébe is, de nem az ellenség kezébe szolgáltatta ki.

Es merítsünk bizalmat azon férfiú lelki nagyságába, lángoló hazafiságába, és loyaltásába, ki Deák Ferencznek nem csak hagyományait, de nagy lelkét is örökölte, és aki bár oldalt állva, ott fog első sorban harcolni igazunk mellett azon ellenállhatlan erővel, melyet — miként Deák Ferencznek — ő neki is az egész nemzet ragaszkodása és bizalma nyújt.

Ha a Felső elhatározásainak új letéményese, a mint remélni van okunk, szívvél lélekkel, a nemzeti ügy mellett fog sikra szállani, akkor ime egy helyett kétlen lesznek, ő és a visszalépett népvezér, a ki elvonatkozva minden sértett hűség és személyes érdektől a nemzet képviselőinek többségéből köréje csoportosult párthiveinek azon biztató szóval jelentette be visszalépését, hogy a király alkotmá-

nyos érzülete biztosíték arra, hogy a nemzet ohajai mégis teljesülni fognak.

Ezen meggyőződésben nyugodjunk meg mi is, és várjuk bizalommal az események további fejleményeit.

A kormányválságra vonatkozólag a tegnapi nap folyamán az alábbi táviratok érkeztek hozzánk, saját tudósítóinktól:

Budapest, junius 1. (Saj. tud. táv. Feladatott d. n. 4 órakor.) A Bud. Corr. nak távirják Bécsből: Ó Felsőge ma délután 1 órakor Wekerle Sándor miniszterelnököt egy óráig tartó külön kihallgatáson fogadta és közölte vele, hogy a Wekerle-kabinet lemondását elfogadja.

Wekerle Sándor már mint volt miniszterelnök távozott a Hofburgból. Még délután visszautazott Budapestre, a hova este 6 órakor érkezik meg gyorsvonattal a nyugoti pályaudvarra.

A volt miniszterelnök a pályaudvarról egyenesen a szabadelvű pártkörbe szándékozik meani, a hol a klubnak előterjesztést tesz bécsi utjáról s a miniszterium lemondásáról.

Ó Felsőge Wekerle után Khuen-Héderváry gróf horvát bánt fogadta s őt bizta meg a kabinetalakítással.

Khuen-Héderváry gróf késznek nyilatkozott a megbízás teljesítésére vállalkozni, de csak azon feltétel alatt, hogy az eddigi kormány egész programja intacte fenntartassék és az egyházpolitikai reformok a kormányjavaslatok értelmében azonnal megalkottassanak.

Budapest, junius 1. (Saj. tud. táv. Feladatott este 8 óra 10 perczkor.) A kabinet lemondása a fővárosban óriási izgalmat kelt. — Mindenütt csak erről beszélnek, a lehető legizgatottabb hangulatban. A hosszas bécsi tanácskozások előkészítették ugyan a hangulatot és sejtették, hogy a válság bekövetkezik, a Wekerle-kabinet bukása mindazonáltal megdöbentően hatott. A kávéházak, utcák s a börze közönsége mind háborognak az izgalomtól.

Ezt az izgalmat utóbb mérsékelte annak hire, hogy Khuen-Héderváry a Wekerle-kormány teljes programjának fenntartásával vállalkozott csak kabinetet alakítani.

A »Nemzet« esti lapjában figyelmezteti a közönséget, hogy óvakodjék mindennemű tüntetéstől, mert azzal csak az izgalmat növeli, az izgalom pedig kárt okozhat a válság kibontakozásának.

A fővárosban mindenfelé a Wekerle-kabinet rendezendő örökösi készletekhez

Budapest, junius 1. (Saj. tud. táv. Feladatott este 8 óra 35 perczkor.) A hangulatot nagyban elkeseríti azon Bécsből vett értesülés, hogy a király Khuen-Héderváry gróf horvát bánt nem Wekerle ajánlata alapján biztat meg a kormányalakítással.

Bécs, junius 1. (Saj. tud. táv. Feladatott este 8 óra 40 perczkor.) A Wekerle-kabinet bukásáról délután 2 órakor érkezett meg a hír az osztrák képviselőházba. A lemondást a képviselőház folyosóin a legélénkebb magyarizációsokkal kísérték s fejtegették a befolyást, melyet ez a tény, különösen a valuta-szabályozásra fog gyakorolni.

Altalánosán nyilvánult azon meggyőződés, hogy a Wekerle kabinetnek a politikai felszínről való letünése nemcsak Magyarországon, hanem egyáltalán az egész monarchiára nagy veszteséget jelent. A lemondás nagy horderejű következményeit ma még előrelátni nem lehet.

Budapest, junius 1. (Saj. tud. táv. Feladatott este 9 órakor.) A Bud. Corr. jelenti: A Wekerle-kabinet lemondásának elfogadása határozottan a szabadelvűség egészséges haladásának vereségét jelenti a reakcióval szemben. Vagy akarja a korona a kormány egyházpolitikai javaslatainak törvényerőre emelkedését, és ha igen, miért yonta meg akkor ennek keresztülvitelét éppen azon miniszteriumtól, mely ezen nagy elvi kérdésekben oly nemes harcot vívott? — vagy pedig akár bevallott, akár be nem vallott kompromisszum céloztatik elvi engedménnyel, vagy akár csak a törvényhozás működésének háború csak pár hónapra való elhalasztásával is. Es akkor az ilyen törekvésekkel mindig szemben fogjuk találni ugy Wekerlét, mint a szabadelvű pártot.

Wekerle egyébiránt, kinél személyes tekintetek, vagy hatalomvágy szerepet nem játszanak, szívesen támogat minden olyan kormányt, mely az ő elveit megvalósítani akarja. De ugyanolyan ellenzéke lesz mindig ezen elvek feláldozásának, vagy azok halasztásának.

A válság oka kizárólag az örökös jogu főrendiházi tagok kinevezésére vonatkozó felhatalmazás megtagadása, mely annál különösebb, mert az osztrák uralkodó tagjainak hasonló alkalmakkor való ilyen sza-

poritása ellen a koronának ellenvetése nem volt.

A kormány nem is élt volna különben mindjárt e felhatalmazással, mert annak köztudomásra való hozatalát elegendőnek tartotta volna a javaslat elfogadásának biztosítására; de a végső esetre, a kormány tekintélyének megóvása érdekében szüksége volt ilyen természetű felhatalmazásra. Meglehet, más kormánynak sikerülni fog e nélkül is többséget hozni össze a főrendiházban, de nem valószínű mert csak legutóbb is hat új ellenzéki főrendiházi tagot igazoltak.

Budapest, június 1. (Saj. tud. táv. Feladatott este 9 óra 16 perczkor.) A kormányválság azon fordult meg, hogy Wekerle Sándor csak a párt schubbal, Khuen-Héderváry gróf pedig a nélkül vállalkozik az egyházpolitikai javaslatok további tárgyalására.

Khuen-Héderváry vállalkozása előre láthatólag meghiusul. A szabadelvű párt ma legalább tudni sem akar a Wekerle-miniszterium elejtéséről.

Wekerle diadalutja.

Budapest, jun. 1. (Saj. tud. táv. Feladatott este 9 óra 45 perczkor.) Wekerle Sándor most 9 órakor érkezett meg ide a nyugati pályaudvarba a bécsi gyorsvonattal. A vasutnál óriási néptömeg várt rá. A tömeg lovasrendőrök kordonja közt a legnagyobb rendben gyülekezett. A pályaház körül a legtöbb ház ablaka ki van világítva. A Perronra csak igazolvánnyal bíró újságírókat, képviselőket s az államtitkárokat bocsátották be.

A mint a gyorsvonat berobogott, annak első kocsjában észrevették a Perronon egybegyűltek Wekerle Sándort. A néhány száz főnyi előkelő társaság viharos, szünni nem akaró éljenzésben tört ki. Zugó, harsogó éljenzés felelt rá mintegy visszhangkép a pályaház környékéről. Hasonló meleg ovációt alig látott még a főváros közönsége. Kalapot, kendőket lobogtattak.

Wekerlét, mikor a vonatról leszállott,

körülözlönlötték, úgy, hogy alig birt megmozdulni. Kezét rángatták, szorongatták, áldásokat kiáltottak feléje... A szünni nem akaró éljenzés szinte elkábító hatást gyakorolt. Wekerle valósággal megdöbent ettől a nagyszerű, impozáns, benső tüntetéstől.

Köszöngetve, mosolyogva, kalapját folyton kezében tartva igyekezett kijutni, de alig birt, mert ugyyszólván minden lépést ki kellett könyörgeni, annyira körülfogták.

Az előcsarnokban az államtitkárok és képviselők üdvözölték; erre még jobban fokozódott az éljenzés, tüntetés. Végre hintójába jutott. A váczi körutról mint mennydörgés zug fel az óriási tömeg éljenzése. A mint a kocsi kigördült a pályaudvarból, az éljenzés valósággal orkánná nőtt. A rendőrség képtelen fenntartani a kordont. A nép még a lovas rendőröket is eltuszkolja. Körülfogta Wekerle kocsiját, melyben Nopcsa Elek báróval ült, ezrével futott utána s így kísérte egész utján végig.

Az utcákon a tömeg nőttön nőtt. A kocsi csak lépésben, lassan haladhatott előre. Az éljenzés zajára az összes ablakok megteltek. Az ablakokból kendők lobogtattak s onnét is lezúgott az éljenzés. A nagyszerű tüntetésben Wekerle kocsiját annyira körülfogták, hogy a roppant néptömeg sokakat betolt a kocsiába. Valóságos diadal ut volt ez, olyan, a minőt miniszter még nem ért meg...

A szabadelvű pártkörben.

Budapest, jun. 1. (Saj. tud. táv. Feladatott éjjel 10 óra 30 perczkor.) A szabadelvű pártkör helyisége előtt már az esti órákban hihetetlen nagyságu néptömeg gyülekezett össze, a mely szakadatlan, viharos éljenzéssel fogadta Wekerlét, mikor kocsiján odaérkezett.

Az éljenzés csillapulni alig birt. A volt miniszterelnök kocsijából kifogták a lovakat s a járművet emberek húzták aklubb helyiségeig.

A szabadelvű párt odafent csaknem teljes számban együtt volt. A lelkesebb hangulatban, viharos perczekig tartó éljenzéssel fogadták Wekerlét, mikor egy kibontott nemzetiszín zászló után a klubb helyiségebe lépett.

Az éljenzés lecsillapultával nagynehezen szóhoz jutott s kijelentette, hogy a párt megbizásához képest lemondott, mert a koronától nem kapta meg a kért garanciát. (Lelkesült éljenzés.) Azonban a király alkotmányos érzülete biztosíték arra, hogy az egyházpolitikai javaslatok mégis érvényesülni fognak. Egyelőre ennyit nyilatkoztat ki a párt kívánságához képest, de a holnap este hét órakor tartandó értekezleten többet fog mondani. (Viharos éljenzés). Az utca szakadatlanul éljenez.

Wekerle után Podmaniczky Frigyes br., a szabadelvű párt elnöke tartott beszédet az ovációra megjelent közönséghez.

BELFÖLD.

Képviselőválasztás.

Szepesmegye gölniczbányai választókerületében táviratilag június hó 5-ére üzték ki a képviselőválasztást. — Az egyedüli jelölt Csáky Gyula gróf, akit alkalmasint közfelkiáltással fognak megválasztani a kerület szabadelvű párti képviselőjének.

Apponyi és Szapáry.

— A válság előtt. —

Most, hogy a Wekerle-kormány lemondása már bevégezett tény, érdekesnek tartjuk közölni a „Magyar Újság” nyomán az ultramontán-klerikális szövetség két fő-fő emberének, Apponyinak és Szapáry Gyula grófnak „nyilatkozatát” a helyzetről. Természetesen ezek a nyilatkozatok még akkor történtek, a mikor még nem következett be a kormányválság.

Apponyi Albert gróf a helyzetet úgy itéli meg, hogy — jövője elkövetkezett. A legerősebb szavakkal itéli el Wekerle politikáját és eljárását, a szélbali barátságot. Meg van győződve, hogy a király elejtette a jelenlegi kabinetet. Nem kételkedik abban, hogy válság esetében ő kihallgattatni fog, de már

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Kilencz menyasszony.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Irta: CSITT.

VIII.

Vilma.

Hétszeri csalódásomnak az volt az oka, hogy hittem. Nyolczadszor azért csalódtam, mert nem hittem. Furosa, de mégis úgy van. Arankával való szakításom idejében ugyanis a világ valamennyi szép leányának sem hittem volna el, hogy valaha még egyszer tudjak szeretni. Pedig csak addig nem szerettem, míg meg nem pillantottam egy észvesztően bájos leányt.

Vilmának hívták. Az apja végzett földesúr volt. Hogy végzett volt, az magyarázta meg előttem a rejtélyt, hogy Vilma pazar külső előnye daczára is leányságban érte el a teljeskorúságot. Mikor ezt megértettem, nem törtem ki Mócsing Fábáin ur módjára társadalmom romlottságából született hozományvadászok ellen, hanem áldottam a romlott társadalmat, mely megőrizte számomra Vilma leányságát.

Önző voltam és futóbolond. Önző, mivel csak azért nem itéltem el a hozományvadá-

szokat, mert Vilma leány maradt. Futóbolond, mert idealista voltam a végletekig s még akkor is túl egészen addig az abnormális állapotig, a melyben az ember a valódi boldogságot rozoga kunyhóban és száraz kenyér mellett is el tudja képzelni.

Ilyen élénk volt az én fantáziám akkor, mikor egy estélyen bemutattak a szép Vilmának. Szemügyre vettem a pompás leányt. Magas természetén világos kék ruha ömlött el, a mely mód fölött illet dus, koromsötét fűrtökkel árnyalt sápadt arcához s macska-szeméhez. Micsoda szemek voltak azok! Csak egy perczre pillanthattam beléjük, de abban a perczben már rabja is voltam a gazdájuknak.

Nem tágitottam Vilma oidaia mellől egész este. Keveset beszéltem ugyan neki, hanem annál többet bámultam őt. Csak mikor már megittasultam a szépségétől, vettem észre, hogy a bámulatban társaim is vannak. Óköibe szorult a kezem. Szerettem volna felugrani s egy csapással megszabadulni Vilma valamennyi bámulójától csak azért, hogy a leány minden tekintete egyedül az enyém legyen, minden mosolya nekem, minden szava hozzám szóljon.

Igen! Féltettem azt a leányt minden alapos ok és minden tényleges jog nélkül. Miért? Hiszen még azt sem mondtam meg neki, hogy feleségül akarom venni; nem tudhatja,

hogy szeretem s nem szeret viszont, mért ne bámultathatná magát. Mindezek a gondolatok egy pillanat alatt czikáztak át agyamon s a másik pillanatban már elhatározott dolog volt, hogy a legelső alkalommal megkérem Vilma kezét s ha elnyertem, ne merjen senki reá nézni, mert kérielhetetlenül megsértem és azután összevagdalom.

Arra az eshetőségre, hogy Vilma kezét meg is tagadhatják tőlem, igazán nem gondoltam. Pedig lett volna időm hozzá bőven addig az első alkalomig, a mely nyilatkozásomra kínálkozott.

Soká voltam sűrűn és szívesen látott vendége Vilmáék házában a nélkül, hogy csak öt perczre is egyedül maradhattam volna Vilmával. Vagy nem magam voltam vendég a házbán, vagy az öreg ur füstölt orrom alá a csibukjával, vagy a mama ő nagysága tartott jól az előttem csak azóta nem ismeretlen régi jó időkre való érdekes visszaemlékezésekkel, de soha sem szólhattam Vilmával bizalmasan.

Már majdnem viseltessé vált a sok eredménytelen vizitelésben egyetlen császárkabátom, mikor egy verőfényes napon sikerült végre Vilmát egyedül találnom egy vadszölővel befutott kerti lugasban.

Megijedt, mikor váratlanul betoppantam s ha jól láttam el is pirult egy kissé.

előre jelzi, hogy a „nemzeti követelményekből“ (jelző zászló, csendőr kardbojt és magyar katonai akadémia) mitsem enged.

Szapáry Gyula gróf legidegeesebb valamennyi miniszterelnöki szék-praetendens közt. Nagy kedvvel keresi fel a szabadelvű párt tagjait, kikkel a helyzetről beszél. Véleménye szerint a főrendiház semmi árért nem megy bele a kompromissumba a jelenlegi kormány alatt. De más kormány könnyen meg tudná szerezni a többséget még a kötelező polgári házasságnak is, bár ő inkább a fakultatívna a hive. Válság esetében új választás kihirdetése egy lenne a hazárárulással a jelenlegi körülmények közt.

De ő azt hiszi, hogy új választás nélkül is lenne egy új kormánynak többsége. Szapáry a mai (Wekerle-féle) kormánypártból 120 (!) tagot számol, az eddigi kilépettekből (a Vadász-kürtbeli árnyalatból) 30-at, és az Ugronistákat 20-at, Apponyi-pártból 45-öt. Ezekkel a horvátok, szászok minden más kérdésben.

Apponyiról különben nem hiszi, hogy akár ő Felsege felhívna őt audienciára, akár pedig elfogadná a „nemzeti követelményeket“, melyekért különben magáért ellenzéki pártot fenntartani nem lehet. Az Apponyi pártjabelieit Szapáry csak az egyházpolitikában véli ad hoc többségnek megnyerni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A főrendiház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Budapest, június 1.

Kezdeté déli 11 órakor.

Elnök: Szilágyi József koronaőr.

Jegyzők: Rudnyánszky József báró, Nyáry Jenő báró.

A kormány részéről jelen vannak: Szilágyi Dezső, Csáky Albin gróf, Lukács, Hieronymi és Josipovich Imre miniszterek.

Felolvasták Vay Odön b. levelét, melyben a főrendiháznak Vay Miklós báró halála alkalmából kifejezett részvételeért köszönetet mondott. Tudomásul vették.

Elnök jelenti, hogy Komárommegye feliratot intézett a főrendekhez az egyházpolitikai javaslatok mellett.

Kiadatott az illető bizottságnak.

Elnök bejelenti a képviselőház üzenetét, többek között azt is, hogy a polgári házasságról szóló javaslat visszaküldetett. Ez utóbbi tárgyalási módjára nézve kéri a főrendek határozatát.

Keglevich István gr. azt javasolja; hogy ma ne határozzon a napirendre tüzés fölött

mert most nem olyan a hangulat és ezzel pre-judikálnának a Ház későbbi magatartásának. Ajánlja, hogy az elnök annak idején hívja össze a házat s az határozzon, hogy mindjárt a plénum, vagy előbb a bizottság tárgyalja-e a javaslatot. (Helyeslés.)

Zichy Nándor gr. nem látja okát, hogy ne járuljon hozzá az indítványhoz s épen azért kijelenti, hogy nem ellenzi azt az eljárást, melyet Keglevich István gr. javasolt.

Vécsey József b. hozzájárul Keglevich gr. indítványához. Ezzel együtt azonban felhívja az elnököt, hogy a javaslat jövődő tárgyalása alkalmából tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy a főrendek legalább itt a Ház lépcsőzetén ne legyenek kitéve a multkorhoz hasonló injektíváknak.

Elnök konstatálja, hogy a főrendek Keglevich István gr. indítványát elfogadják. Ami Vécsey b. megjegyzéseit illeti, a háznagy majd gondoskodni fog arról, hogy a ház lépcsőzetén a multkori jelenethez hasonlóak többé ne forduljanak elő.

Hieronymi Károly belügyminiszter kijelenti, hogy a kormány részéről a rend megővésére mindent meg fog tenni. (Helyeslés.)

Ezután megejtették a szavazást a jubilaris bizottsági tagokra.

A Kolozsvár és Kolos-Monostor egyesítésére, valamint a honvéd főparancsnokság építetere vonatkozó képviselőházi határozatokat megjegyzés nélkül elfogadták.

Végül kihirdették a szavazás eredményét a mely szerint megválasztattak Magyarország ezeréves fennállása megünneplésének rendezésére kiküldött országos bizottság tagjaivá:

Andrássy Aladár gróf, Apponyi Sándor gr., Beniczky Gábor, Dessewffy Aurél gróf, Eszterházy Miklós Móríc gróf, Hollán Ernő, Karolyi Tibor gróf, Keglevich István gr., Kun Géza gróf, Mailáth István Géza gróf, Nádasdy Ferencz gróf, id. Pálffy János gróf, Podmaniczky Géza báró, Radvánszky Géza báró, Révay Gyula báró, Szapáry Géza gróf, Széchenyi Imre gróf, Zay Miklós gróf, Zichy Agost gróf, Zichy Nándor gróf.

Az ülés a jegyzőkönyv hitelesítésével ért véget.

Ülés vége d. e. 12 órakor.

A zsidó vallás recepcziója.

— Bizottsági jelentés. —

A zsidók recepcziójáról szóló bizottsági jelentés abból indul ki, hogy nálunk az izraelita vallás csak formálisan nem tartozik a bevett vallások közé, tényleg összes törvényeink úgy bántak el vele, mintha bevett vallás volna. A jelentés idézi az emanczipációról szóló 1867-ki törvényt, a büntető és véderő-törvényt, melyek az izraelita vallással semmi különbséget nem tesznek s az összes államköltségeket, melyek szerint a zsidó felekezet, a bevett vallásukhoz hasonlólag, állami segítségben részesült. A jelentés érdemleges része így hangzik:

„Ezekből kitűnik, hogy az izraelita vallásra

nézve a magyar állam törvényhozása és kormányzata oly alapot létesített, a melyre építve s a magyar törvényhozás által a vallás-szabályozás kérdésében elfoglalt helyes állásponton haladva, az izraelita vallásnak a bevett vallások közé sorozása elutasíthatlan követelmény gyanánt tűnik fel.

És a midőn a törvényhozás a vallás szabad gyakorlását általános törvénybe kívánja iktatni; a midőn törvényt alkot, a melyben az állami érdekek megővésére célzó szabályok keretén belül új vallásfelekezetek is az elismert vallásfelekezetek is jogjaiban részesülnek: akkor a hazának izraelita vallásu honpolgárai méltán igényelhetik: hogy részükre a magyar törvényhozás adja meg azt a közjogi jogosultságot, a melyet a többi bevett vallást követőknek megadott akkor, a midőn vallásukat törvény által a bevett vallások közé iktatta.

Ennek mellőzése esetében vétlenül a korsszellem követelménye ellen, a mely a kifejtettekre, a törvény indokolásában s a közoktatási bizottság jelentésében foglaltakra való tekintettel is azt igényli, hogy miután izraelita polgártársainknak a polgári és politikai jogegyenlőséget az 1867. XVII. törvényozikk már megadta, vallásuk közjogi állása is a bevett vallásuk közjogi állásával teljesen egyenlősítessék.“

Stambulov lemondása.

— Saját tudósítónktól. —

Bécsből diplomata körökből írják a „Pester Correspondenz“-nek:

A közös külügyminiszteriumban épp úgy, mint egy az osztrák-magyar monarchiával szövetséges nagyhatalom nagykövetségénél Stambulov lemondását úgy itélik meg, mint már régóta elkerülhetetlennek tartott eseményt. Az a nézet érvényesült, hogy a hazája körül nagy érdemeket szerzett államterfő lemondása komoly aggodalmakra nem nyújt okot. Hisz éppen az egyik különös érdeme Stambulovnak, hogy a bolgár államnak általa, Ferdinánd fejedelemmel közösen, minden részében organikus befűezett és biztosított konszolidálása nélkülözhetővé tette az ő további közreműködését.

A bolgár nép dinasztikus érzelme és Ferdinánd fejedelem jól megérdemelt népszerűsége annál inkább lehetővé teszi a gyors megoldást, mert a konzervatív irányu bolgár államférfiak közül Nacsevics, Stoilow, Grew és egyéb mérsékelt politikusok a szobránnyban nem gördítenek nehézségeket az egyetértés elé.

Ha Nacsevics volt pénzügyminiszter, aki Ferdinánd fejedelemnél mindig persona gratisima volt, a neki felajánlott külügyi tárczát elfogadja, már ez egyáltalán megkönnyíti és siettetti az új bolgár miniszterium megalakítását. Nacsevics két esztendővel ezelőtt csak azért lépett ki a Stambulov-miniszteriumból, mert politikai elveivel összeegyeztethetetlennek tartotta, először hogy a korona irányadó befűlyása nem vétetett eléggé figyelembe, másodsor, hogy az ellenzékek dinasztikus érzel-

— Hozta Isten! Azonnal kiáltok a mamának!

— Ne kiáltson kérem, először magával akarok beszélni.

— Mi mondani valója lehet nekem?

— Az, hogy régen várok lázas türelmetlenséggel az alkalomra, a mikor egyedül lehetek magával. Az alkalom végre elérkezett, most már megmondhatom, hogy szeretem ki-mondhatatlanul, szeretem véghetetlenül, most már megkérdezhetem magától édes Vilma, hogy tudna-e engem egy kevésbé szeretni s akar-e az én aranyos kis feleségem lenni? Ha igen, akkor a halandók legboldogabbika fog nyomban beszélni a maga mamájával.

Vilma még mindig nem szólt közbe, égő arccal, ragyogó szemekkel, várakozásteljesen csüggött az ajkamon, a melyről egyre tovább áradt a vallomás.

— Hallgatása kétségbejött. Vilma maga habozik, maga nem szeret? Ha, el tudnám mondani az én nagy szerelmemet, talán meg tudna érteni s talán szeretne. Mondja, mondja hát édes Vilma, akar-e a feleségem lenni?

Mikor már ennyire jutottam, időszerűnek tartottam, hogy megragadjam a kezét s reá-hajolva megcsókoljam. Mikor lehajtottam a fejemet, Vilma megcsókolta a homlokomat. A csókja mellé jobbról-balról egy-egy könnyesepp hullott a homlokomra. Égetett a csók is, éget-

tek a könnyesepp is, szívem tuláradt a gyönyörtől, kéjjel öleltem magamhoz Vilmát s arczát csókolva sugtam a fűlébe:

— Szeret?

— Szeretlek!

— Akarsz tehát a feleségem lenni, ugy-e édes szerelmem.

— Szeretlek, de nem lehetek a tied soha!

Megdermedtem egy pillanatra a vallomástól, meg sem kérdeztem az okát, csak akkor, mikor az imádott leány már ott zokogott a keblemen. Fűlébe sugtam egész szerelmemet, lecsókoltam a könyeit, becéztem, mint egy gyermeket s csak akkor mertem megkérdezni, hogy miért ne lehetne az enyém, mikor már a könyeken keresztül csillámlott a boldogság aranyos derűje.

— En már lemondtam édes. Mondj le te is, én csak jó barátod, szerető barátod lehetek neked, de a feleséged soha.

Lemondtál? Szép vagy, ifju vagy s lemondtál! Miért? Hiszen új élet lesz az édes, a melyre én vezetlek, egészen új világ, a melyben csak mosolygó, boldog emberek laknak s a hol mindenki elfűledi a régi csalódást. Légy az enyém.

— Nem csalódás ütötte seb az, a mely a lemondásra kényszerített. Nem akarlak boldogtalanná tenni, azért nem leszek a feleséged, mert nagyon szeretlek.

Osak akkor érttettem meg ezt a rendkívűli leányt, mikor sápadt arczán hirtelen kigyuladtak a láz rózsái s fuldokló köhögése közben ajkai elé tartott fehér batiszt zsebkendőjét befűtötte a vér.

Megszűnt a köhögése. Szorosabban öleltem magamhoz s vigasztaltam, hogy meg fog gyógyulni, boldogok leszünk. Fáradtan csóvalta a fejét s csak annyit mondott:

— Ne áltassuk magunkat, nem gyógyulhatok meg soha.

Mégis eljegyeztem, de az eskűvőt nem tűzhettük ki. Karomon sétált mindennap a kert árnyas fái alatt, hitte, hogy meg fog gyógyulni, mert én mondtam neki s egyre arról beszélt, hogy milyen boldogok leszünk mi együtt. Segítettem neki ébren álmodozni s csak mikor egyedül maradtam az öregekkel, vallottuk be önmagunk előtt, hogy mindhár-munk legdrágább kincse már csak hetekig lehet a miénk.

Mikor a természet örök kaszása letarolta a mezők nyűló virágait, Vilma is elaludt csendesen, örökre. Sokat jártunk ki a sírjához s még többet beszéltünk róla az öregekkel esős őszi esteken a lámpa mellett, pedig a reávaló emlékezés mind a hármunknak fájt, olyan nagyon, hogy majd a szívünk szakadt meg belé.

(Vége következik.)

mű és Ferdinánd fejedelemhez hű tagjaival szemben tekintet nélkül az alkotmány határozataira, igaztalanságokat követtek el.

Az új minisztériumnak tehát mindenesetre konzervatív-koalíciós karaktere lesz.

IDŐJÁRÁS.

Légneműs: reggel 7 órakor 761.3 milliméter, délután 2 órakor 761.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 13.2, délután 2 órakor C° + 19.3. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor N. 2. Felhőzet: reggel félborult, délután borult, esik. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Június 2. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Helyenként csapadék.

„ARADI KÖZLÖNY.”

1894. június hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizetési ára:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Június hóra 1 frt	Június hóra 1 frt 20 kr
Június 1-től szeptember 30-ig 4 frt	Június 1-től szeptember 30-ig 4 frt 80 kr
Június 1-től december 31-ig 7 frt	Június 1-től december 31. 8 frt 40 kr

Egyes szám ára 5 kr.

Az „Aradi Közlöny” minden előforduló nevezetesebb politikai, vagy szenzációsabb bel- és külföldi eseményről rendkívüli kiadást ad, melyet helybeli előfizetőinek azonnal és díjtalanul kihordat.

Kérjük azokat a t. előfizetőket, kiknek előfizetésük május hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Nyáron az egész furdó-ido alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet.

Az előfizetési pénzek az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalába (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája) küldendők.

HIREK.

Június 2. Szombat. Róm. kath. naptár: Anna-Mária. — Protestáns naptár: Anna-Mária. — Görög-keleti naptár (május 21.): Konstantin, Ilona. — A nap két 3 óra 55 perc, nyugszik 7 óra 28 perckor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szombán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgáriskola, földszint.

Június 7. Az aradi kir. főgymnasium és állami főreáliskola maj. Hus a család örökében.

Június 8. A hadastyánok júnialisa a Csálában.

Június 10. Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyző egyletének júnialisa a Csálában.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
<i>Budapest felé indul:</i>	<i>Budapest felé érkezik:</i>
Nagyvárad reggel 5.18	Vv. Csabáról reggel 9.10
Nagyvárad d. e. 11.30	Nagyvárad este 8.42
Gyorsvonat reggel 8.20	Személyvonat reggel 6.10
Személyvonat d. e. 11.30	Személyvonat d. u. 3.55
Személyvonat este 9.45	Gyorsvonat este 6.55
<i>Erdély felé:</i>	<i>Erdély felé:</i>
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinről reggel 7.—
Soborsin d. u. 2.30	Személyvonat d. e. 11.—
Személyvonat d. u. 4.30	Személyvonat este 8.55
<i>Temesvár felé:</i>	<i>Temesvár felé:</i>
Vegyesvonat reggel 6.25	Személyvonat d. e. 8.44
Vegyesvonat d. e. 11.35	Vegyesvonat d. u. 8.44
Személyvonat d. u. 5.58	Vegyesvonat este 10.46
<i>Szeged felé:</i>	<i>Szeged felé:</i>
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.50
Személyvonat d. e. 9.—	Személyvonat este 6.45
Vegyesvonat d. u. 4.20	Személyvonat este 10.—
<i>Gurahoncz felé:</i>	<i>Gurahoncz felé:</i>
Személyvonat reggel 6.40	Személyvonat reggel 8.—
Személyvonat d. u. 5.28	Személyvonat este 6.50
Vegyesvonat d. u. 12.30	Vegyesvonat d. e. 11.43

Kormányválság.

Az a sűrű, nehéz köd, mely Magyarországnak belpolitikai helyzetét napok óta homályba takarta, eloszlott.

Ma már tisztán áll a helyzet.

Tisztán: a mennyiben véget ért a kínos bizonytalanság és megtudtuk egész pozitív, mi történt Bécsben.

Nehéz dolog történt. A Wekerle-kabinet beadta lemondását.

Az a mély tudású, nagy észerejű, liberális gondolkodású, tetterős miniszterelnök, aki a népszerűség legmagasabb piederstájára emelkedett, aki minisztériumaival együtt ezt a szegény hazát, annak lakosságát minden tekintetben egy biztató révbe akarta és tudta volna kormányozni: az ellenséges áramlatok befolyása alatt az egész kabinettel egyetemben lemondott.

Tegnap délután jött meg a hír Aradra az „Aradi Közlöny” rendkívüli kiadása révén tudta meg azt a közönség.

Rendkívüli kiadásunkat egy pillanat alatt széjjelkapkodták. Helybeli előfizetőink számára kihordattuk azt, a vidékieknek pedig idenyomatjuk még egyszer.

Budapest, június 1. (Saj. tud. táv.)
A Wekerle-minisztérium ma délután 2 órakor beadta lemondását.

Ő felsége tegnap Bécsbe hívatta Khuen-Héderváry gróf horvát bánt, a ki rögtön oda fel is utazott.

A gróft hosszabb magánkihallgatáson fogadta a király s ma megbízta őt a kabinet újjáalakításával.

Kézről-kézre járt a kis tehér lap. A ki elolvasta, a ki kezébe vette, bizony-bizony nehéz sóhajjal vett róla tudomást.

Leverő hatást keltett a lemondás híre mindenfelé. Csoportok alakulnak az utcán, kávéházban; kínos sietséggel ujságolják a hírt. A konsternáció általános.

Soha Magyarországnak ilyen népszerű minisztériuma még nem volt. Talán nincs is történelmünkben példa rá, hogy az ország lakossága oly páratlan lelkesedéssel és szerettel azonosította volna érzelmeit, akaratát, törekvését a minisztériumával, mint ez éppen a Wekerle-kabinettel történt.

A politika utai, esélyei kiszámíthatlanok. Minden nap új eseményt hozhat, — Hiszen olyan terhes, olyan nehéz felettünk az idők járása, hogy abban sok váratlan megtörténhetik.

Vajha csak jó történnék! . . .

A hivatalos lapból. A király Kémény István központi állampénztári osztályvezetőnek saját kérelmére lett nyugalmaztatása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a királyi tanácsosi cím díjmentesen adományozta.

Kosuth Ferencz Aradvárosához. A minap közöltük Kosuth Ferencz köszönőlevelét, melyet Aradmegye közönségéhez intézett. Tegnap megjött Aradváros törvényhatósági bizottságának kondolaáló táviratára is a részvétet megköszönő válasz, mely a következőképp hangzik;

Turin 26. május 1894.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának.

Elkésve bár, de annál melegebben köszönöm (őcsém nevében is) azon részvétet, melylyel ezen th. bizottság megtisztelni kegyes volt. Késedelmemet a nagy csapásból eredő körülmények okozták!

Ezen csapás lesújtott, mert a nagy halott, nekünk mindenünk volt, — én ugy is, mint fu, ugyis, mint Magyar, édes atyámat vesztettem, a polgárosodott világ pedig, a szabadság eltűnt Apostolat gyászolja.

Dicsősége volt ő hazájának: a jelen század ragyog nevétől, melynek fényét, mindig hazájára irányítá.

Egész élete a honfi szolgálatok, a honfi

érdemek óriási halmaza volt; halála pedig honfi érzelmeiben és nagy eseménye iránt lelkesedésben egyesíté az egész hazát.

Ő ébreszté fel a nemzetet.

Ő tette életerőssé, a nép millióit befogadva az alkotmány sáncaiba.

Ő adott öntudatot a nemzetnek, ő vezette önvédelmét, ő mutatta meg, hogy a magyar tud is, akar is, szabad és önálló lenni.

Ő tartotta fel az elnyomatás korszakában a nemzet létjogát és ő emelte fel a Magyar kérdést az európai kérdések színvonalára.

Ő fenyegette az elnyomókat, mindig és mindenütt, míg végre beléretentek az okulásba és midőn a kényuralom okult s a nemzet biztathatá jelenét, ő örködött a távolból, ő intett, ő buzdított, ő remélt, ő bizott, ő képviselt egy nagy jövőt mindaddig, míg meg nem halt — hontalanul!

Ez volt az ő élettörténete, ezt tanultam a külföldtől, én, kedves halottunknak hű fia, és és ezt fogja róla egykor a Magyar történelem.

Mély tisztelettel: K o s s u t h Ferencz.

— Két nyilatkozat. Politikai körökben közszájon forog — írja a Pesti Hirlap — Schlauch Lőrincznek, a nagyvárad biboros-püspöknek két nyilatkozata. Az egyiket Csáky gr. miniszternél való látogatása alkalmával, többek jelenlétében tette, azt a nézetét fejezve ki, hogy a kötelező formája a polgári házasságkötésnek a katolikus egyház szempontjából nem támadható meg, mint sérelmes rendszabály. (Schlauch biborost főrendiházi beszéde után emlékeztette is erre a kijelentésére a kultuszminiszter.). A másik nyilatkozat, melyet legközelebb tett Schlauch egy szabadelvű párti képviselő előtt, az volt, hogy a mint ő látja a dolgok állását, a második szavazás alkalmával többsége lesz a házassági javaslatnak a főrendeknél.

— A tagosítási törvény módosítása. Az érvényben levő tagosítási törvények több rendbeli fogyatkozását derítette ki a gyakorlati tapasztalás s jórészen e fogyatkozásoknak tulajdonítható, hogy a tagosításnak közigazgatási szempontból annyira fontos ügye nem halad kellő gyorsasággal. E körülményre való tekintettel az igazságügyminiszter a tagosítási törvény revízióját vette czélba s a szükséges módosításoknak megfelelő új törvényjavaslatot már legközelebb beterjeszti a képviselőházhoz.

— Az aradi zsurnalisztika köréből. Vörös Vidor, Londen sz Elek, Ujlaki Antal és Szöllösi István az „Alföld” tegnapi számában vesznek búcsut a közönségtől, egyszerre és együttesen. Ugyancsak tegnap „Alföld”-ben köszönt be annak új felelős szerkesztője Vledényi Károly. Programjában kijelenti, hogy az „Alföld” rendíthetetlen hiva marad a nemzeti párt politikájának s nem fog más politikát követni sem egészben, sem részleteiben, csak azt, melyet a nemzeti párt programja megenged és kiszab. A felelős szerkesztőre nézve Apponyi Albert programja, politikájának mai és jövő iránya szabja meg hirlapirói működésének korlátait. Az „Alföld” új segédszerkesztője Sz. Horváth Elemér lesz. Az ekként egészen megújított redakcióból Londen sz Elek az „Arad és Vidéke” kötelékébe lépett, mint segédszerkesztő, Ujlaki Antal pedig Budapestre szerződött a „Szabad Szó”-hoz.

— Katonai hírek. Reisinger Norbert I. osztályu műszaki építőmester a pólai hadmérnökari igazgatóságtól Aradra helyeztetett át. — Despenics Pál csász. és kir. 33-ik gyalogezredbeli II. oszt. százados várakozási illetékekkel egy év tartamára szabadságoltatott. — Lustig Gyula csász. és kir. 83-ik gyalogezredbeli főhadnagy a cs. és kir. 50-ik gyalogezredhez helyeztetett át.

— A dohányárusok munkaszünete. A pénzügyminisztérium nem fogja a dohányelárusító üzleteknek engedélyezni a munkaszünetet, mert e tekintetben az érdekeltek többsége is azon véleményen van, hogy a vasárnap dél-

után a legnagyobb forgalmi nap. A munkamunkaszünetet vagy általánosságban mindenre nézve kötelezően kell kimondani, vagy megmaradni a mostani állapot mellett. Miután azonban az előbbi eset éppen a dohányforgalom szempontjából lehetetlenség, marad minden úgy, ahogy eddig volt.

— Besze János síremlékére újabbán következő adományt felyt be: Dr. Steinitz-er Felix 1 frt. Legutóbb kimutattunk 300 frt 85 krt. Főösszeg 301 frt 85 kr. Aradon. 1894. június 1. Réthy Viktor, bizottsági pénztárnok.

— Meglopott Wertheim-szekrény. Pécskán szenzációs tolvajlás történt. Az első szászrégeni titajtársulat ottani fatelepen — mint levelezőnk írja — eddig még ismeretlen tettes a Wertheim-szekrényt kiürítette. A betörésnek semmi külső jele nem látszik. A szekrényből 277 frt néhány krajczárt vittek el. Szerencse, hogy a betörés nem előző nap történt, mert akkor 15,000 frt volt a pénzárban. A tettest, ki a viszonyokkal teljesen ismerős lehet, keresik.

— Véd munkálatok a Maroson. A földmívelésügyi minisztérium sürgősen elrendelte, hogy a temesmegyei Hoaszuszó község feletti Marospartvédezet megerősítessék. A védelmi munkálatokra vonatkozó árajtást június 14-én tartják meg az aradi folyammérnöki hivatalnál.

— Elgázolt asszony. Tegnap délelőtt Kiszing György városi kocsis Virágh Lajos főmérnököt hozta kocsival a Petőfi-utózból az Andrassy-térre. Amint kifordult az utcából, Szász Sándorné, hordár neje került a kocsi elé. A kocsi váltig kiabált a süket asszonyra, de az nem tért ki. A lovakat már megfékezni nem lehetett. A kocsi az asszonyt elütötte a kerekek arczán és derekán mentek keresztül. Az elgázolt asszonyt Tisoh József dr., városi kerületi orvos részesítette első segélyben, ő vette fel a sérülésről a látálatot is, mely szerint a sérülés husz napon belül gyógyul. A vizsgálat a kocsis ellen megindult.

— Pécska réme. Pécskán — írja levelezőnk — igen híres ember Hajás András Szeret korcsmáznis bor mellett dorbézolt tegnap este is. Kátón István ottani rendőrnek feltűnt a nagy kölkekezés, annál is inkább, mert látta, hogy Hajás uram libákat hajtott az udvarára az nap. Rögtön értesítette a csendőrséget. Két csendőr még az nap éjjel elfogta Hajást, aki bevallotta, hogy több helyről 40 darab hizó libát, számos szalonaldalt, szűrt stb. lopott el felesége s egy gépész fia segítségével. Harmincz álkulcsot találtak nála. Megjegyzendő, hogy Hajás jó módú ember. Eddig mintegy 40 káros jelentkezett.

— Koronás fők szórakozásai. Nem a régi időkről akarunk szólni, nem idézzük XIV. Lajos, a kertész-királyt, vagy a dohányos Nagy Frigyes, és sok más régi uralkodót. Megmaradunk a jelenkor hatalmasai mellett. A walesi herceg szabad óráiban semmit sem szeret annyira, mint az ujszattogtatást, és olyan virtuozitásra tett szert e sajtósági művészetben, hogy senki sem versenyezhet vele. Ha az angol trónörökös jókedvű, környezetét versenyasztogtatásra szokja föl. Ehhez hasonló időtöltést kedvel Oszkár, a svédek különben igen komoly királya. Pompás ostorgyűjtemény van és jobban tud patogtatni, mint akármelyik kocsis. III. Sándor, minden oroszok czárja a nyári hónapokban, amelyeket Dániában szokott tölteni, gombakereséssel tölti az időt. Főnapig is elköborol az erdőben szakácsától kísérvé; aki azonnal elkészíti a fölkuatott gombákat. A hatalmas uralkodónak legjobb napjai azok, a mikor telikost gombát vihet haza kirándulásából.

— Tréfás életű. Furcsa tréfát engedett meg magának tegnap Bécsben Mentz Ilona nevű magyarországi illetőségű 21 éves hajadon. A kisasszony bengrott a Dunába. Egy rendőr és két matroz utána vetették magukat, de Ilona nagyszám kitűnően uszik és szépen úldöztette magát. Végre mégis elcsúpték és partra hozták. Itt aztán egy levelet találtak nála a felirattal: „Valami a publikumnak.”

A levélben ez volt olvasható:

— Vagyok oly bátor és mulatságból meg időtöltésből megvállok az élettől. Czimen: Bécs, tyuksem-utca 113. Persze, ilyen nevű utczanincs is Bécsben.

A tréfás hölgyet a kórházba szállították.

— Ki a gyilkos? A madridi társadalmat élénken foglalkoztatja most egy, a napokban elkövetett gyilkosság. Jordán Angela az Eldorado-színház énekesnője, egyik barátjával, egy kiváló zeneköltővel beszélgetett a lakásán, amikor az ajtón egy fiatal ember rohant be ezekkel a szavakkal:

— Meg kell halnod! és a színésznőt leszurta. A komponista kétségbeesetten kiáltott fel:

— Istenem! most azt hiszik, én vagyok a gyilkos.

— Ne féljen, szólott hozzá a gyilkos, megmentem önt. Es kiállított egy nyilatkozatot, amelyben kijelenti, hogy a színésznőt ő ölte meg, mielőtt a komponista megakadályozhatta volna. A nyilatkozat alá egyik legismertebb arisztokrata nevét írta. Azután eltűnt. A rendőrség azonban a komponistát a nyilatkozat daczára elfogta, mert az aláíróit sehol sem találják és azt hiszik, hogy a komponista féltékenységből előbb a vetélytársát, azután a kedvesét gyilkolta meg.

— Vonatösszeütközés. Spandau és Berlin közt, a Spandauból jövő személyvonat összeütközött egy berlini tehervonattal. Az összeütközés következtében három utas és három vonatkísérő hivatalnok megsebesült. A sebesültek közt van egy tizenhétéves leány, aki czombtörést szenvedett. Az utasok segélyvonaton folytatták az utat.

— A hátszegi sikkasztás. A hátszegi városi pénztárban sikkasztást fedeztek fel, a melyet Campione városi irnok követett el. A vizsgálat kiderítette, hogy a sikkasztónak czinkostársai is vannak: Pap Márk és Dumutrescu János városi tisztviselők, akik elfogatásuk elől megszöktek. Mind a hárman családos emberek.

— Gyilkos vőlegény. Tragikus sorsa volt Ursznyi Mari baróti hajadonnak, a ki Szalacsinyi György barátai borbélylegénynek a menyasszonya volt. A viszony a vőlegény és menyasszony között a lehető legjobb volt és senki sem sejtette, hogy a vőlegény gyilkos gondolatokat táplál. Tegnapelőtt reggel a vőlegény ösmeretlen okokból a vadászfegyverével halántékon lötte a szerencsétlen menyasszonyt, a ki azonnal meghalt. Valószínűnek tartják, hogy Szalacsinyi féltékenységből követte el tettét.

— A kinek még a villám sem árt. Ugy történt, hogy éppen akkor buzgokodott legjobban hivatalos utkaparói munkájában Pál István, sárándi utkaparó, a mikor teljes erejével kitört a zivatar. Már pedig a jéggel vegyes eső még egy utkaparót is kihoz a csendes békétüresből. Pál István uram is menedék után nézett, de bizony se közel, se távol nem volt ott semmi szárnyék. A táviró rudnak neki dülő támfá háromszöge volt az egyedüli „oltalomfedél.” Ez alá buzogott a megszorult utkaparó. Talán éppen fölött elmélkedett, hogy milyen furcsa rendelése az az istennek, hogy ha ő nagy keservesen tisztára kaparja az ország utját, menten csupa sárá válják újra, — amikor becsapott a mankyó a távidarudba. Dörgött is, recsegett is, hanem ebből az accompanementből nem hallott már Pál uram semmit. Keresztül futott rajta az égi tűz, ott hagyva nyomát hátán, oldalain, letépte róla ruháját, foszlányokra szakgatta csizmáját. Ő maga eszméletlenül feküdt a rud tövében. Ugy találták meg a jó sárándiak az ő utkaparójukat. Elvitték haza. Pál István uram pedig az általános részvét közepete meggondolkozott és — fölébredt, fölgyógyult és maig nincs semmi baja. Hát mi is egy villámcsapás egy utkaparónak? — Hanem ami nagyon bántotta, az volt, hogy most honnan vesz ő új ruhát? Kapta magát, levelet irt a miniszternek, hogy utalványozzának ki neki ruhára, csizmára való pénzt, mert „hivatalos ténykedés” közben szakadt le róla a régi ruha. Mag is adták neki, s azóta büsz-

kén járja az ország utját, mert hát neki a villám sem árt.

— Besorozott német császári herceg. Mint Potsdamból táviratozzák, Adalbert herceget, Vilmos császár harmadszülött fiát ünnepiesen besorozták az 1. számú gárdeezredbe. Ez alkalommal a császár, aki a trónörökös és a többi hercegek kíséretében jelent meg az ünnepen, beszédet mondott, amelyre Kessel ezredes a császár életésével válaszolt.

— Öngyilkosság négy heti házasság után. Bécs Peuzing városrészében tegnap délután nagy részvét mellett temették el Benischke tanító nejét, született Vogelsang Annát, aki négy heti házasság után agyonlötöte magát. Holttestét ugyanabban a templomban szentelték be, hol ezelőtt négy héttel mint virágzó szépséget, boldog menyasszony járult vőlegényével az oltár elé s ugyanazon lelkész végezte a temetési szertartást, aki ezelőtt négy héttel az esketést.

— Hol van a szerelem székhelye. Régi kedves hite volt az emberiségnek az, hogy a szerelem érzése a szívben gyökerezik és onnan indul ki egyszersmind minden emberi indulat és szenvedély. A tudomány régen megdöntötte ezt a véleményt, kimutatva, hogy a szívnek semmi köze az érzésekhez, mert nem más a szív, mint egy szabályszerűen működő eleven szivattyugép, rekeszekkel és billentyűkkel, a melynek csak az a hivatása, hogy a vért az emberi test minden részébe hajtsa. A szerelem székhelye a tudósok véleménye szerint — a központi idegrendszerben van, az agyvelő valamely helyén, a melyet azonban még eddig nem fedeztek fel. A poézist azonban teljesen halomra dönti az a nézet, a melyet újabbán egy német orvos fejezett ki. E szerint a szerelem székhelye a máj. A szerelmes ifju tehát ezentul így fog felkiáltani:

— Szeretem önt teljes májamból!

— A luglochl barlang. Még csak nem is oly rég, hogy a luglochl barlang felé irányult majdnem két hétig a művelt világ figyelme. Ma már napirendre tértek fölötte még a bentrekedt turisták is, csak a tudományoszomjas természettudósok zarándokolnak még a barlanghoz. Néhány nappal ezelőtt több természettudós hatolt be a barlangba, s három napig tartózkodtak benne — Több új barlangot fedeztek fel, a melyekbe azonban a csak keskeny hasadékon át juthat az ember. A barlang szépsége teljesen elragadta a tudósokat. Különböző alakok képződtek a csepkövekből, a barlang falain csillámpala villog, míg egy másik részén sárga kristályjegeczek ragyognak. Különösen festőiek a most felfedezett belső barlangok, amelyeket magnéziumfény mellett le is fényképeztek. A természettudósok azt ajánlják a gráci hatóságnak, hogy ezeket a csepköbarlangokat, amelyek az adelsbergit is felülmulják, a nagy közönség is megnézhesse. Csak villamos világítást kellene bevezetni, mert a főklyák és gyertyák rüstje lerakódnék a falakra és így a hatást csökkentenék. Az idegen forgalom emelésére Grácban alakult egyesület pedig a jövő hónapban nagy ünnepséget rendez a barlangban.

— Katonáság elől a halálba. Szép szál legénynek teremtette isten Szűcs Györgyöt, Szegzárdon, de mi haszna, ha a szép külső nyulszívet rejtett. Minden leány belé volt szerelmes, de a vetélytársaknak egy kemény szempillantása elég volt őt a leánytól örökre elriasztani. Ez idén pedig katona lett. No már hogy ő puszkával bánják, sőt még lövöldözzön is, azt az ő gyenge szíve nem volt képes elviselni. A napokban tehát, azon ürügy alatt, hogy borotválkozik, kiment az istállóba és ott a nyakát a borotvával átvágta. Az orvos a sebet nem tudta bevarni, tehát úgy a hogy összetűzdelte. Eletben maradásához semmi remény.

— Barlangkutatás. Az abauj-tornamegyei görgői fensikon levő esepégy kőbarlang kikutatására Nehrer Mátyás rozsnyói földbirtokos engedélyt kapott a belügyminisztériumtól, aki leiratot intézett Abauj-Tornamegye közönségéhez, hogy lépjen érintkezésbe a kutatóval. Nehrer, kinek nagy része van a dobosinai jégbarlang fölfedezésében is, már érintkezésbe lépett a görgői közbirtokossággal. A barlang kikutatása a kutatásnál használt lebecsítő gépekkel fog megtörténni. Mivel attól tartanak, hogy a barlang belsejében mérges

gázak vannak összegyűlve, egy elszánt fiatal bányász rendes buvár készülékekkel fog leereszkedni a mélységbe. Reménylik, hogy a görgői csepegő kőbarlang, melyhez számos népmonda és rege fűződik, párja lesz a híres aggteleki csepegő kőbarlangnak.

— **Amerikajában.** Takáts Mihály a budapesti operaház tagja minap próbát énekelt Bécsben egy amerikai színigazgató előtt, ki Wagner-operákkal készült körutat tenni Amerikában. Takáts hangja és előadása nagyon megtetszett neki s az alkut szaporán megkötötték volna, ha Takáts nem tudatta volna, hogy az ő szerződése Budapesten még az év végéig tart.

— Ez baj — mondá az amerikai direktor — nekem már észre szükségem volna önre.

— Pedig nem hiszem, hogy Nikis igazgató felbontsa a szerződésemet.

A amerikaios néhány pillanatig a levegőbe néz, vállat von s így szól:

— Akkor nem marad más hátra, mint Nikis igazgatót is szerződtetni. Kérem az adresszét.

— **A honvédség köréből.** A honvédelmi miniszter nemrég felhívást intézett a tartalékos tisztakhoz, hogy a honvéd tisztikar szaporítása végett lépjenek a honvédtisztikar tényleges állományába. A felhívásnak az eredménye az lett, hogy 100, leginkább közös hadseregbeli tartalékos hadnagy jelentkezett, akik július végén teszik le a ténylegesítő vizsgálatot, utána pedig mindjárt kérelmére mennek. A honvédségi felső tiszti tanfolyam hallgatói június hó 17-én harcozati tanulmányutra indulnak, három csoportban. Az első csoport Német-Oraviczára megy s utolsó állomása Ó-Orsova lesz, a másik csoport Fiuméba utazik, onnan pedig Szt.-Gotthardra, míg a harmadik csoport Szlavóniába, Pakráczra megy, honnan a körút végzése után Bonyhádon állapodik meg. A tanulmányút után megtekintik a komáromi vársáncokat.

— **Huszonhatezer forinttal megcsalt parasz asszony.** Erdekes csalást derített fel a napokban a bécsi titkos rendőrség s tegnap le is tartóztatta a tettest, Thaler Mária, hatvanhat éves özvegyet. Thalerné szomszédainak már régóta feltűnt, hogy az özvegy, ki saját bevallása szerint, csak csekély nyugdíjat élvezett, nagyon fényűző módon élt, s tudóbeteg fiát a legdrágább fürdőbe küldte üdülni. A dolog végre a rendőrségnek is tudomására jutott, s a detektívek kiderítették, hogy Thalerné egy jegersdorfi paraszasszonytól lassanként huszonhatezer forintot csalt ki azzal az ígérettel, hogy pénzzel egy nagy vállalatban jelentékeny haszonnal értékesíti. A nyereségből azonban a paraszasszony semmit sem látott, sőt tőkéjéből is több ezer forintot elköltött már a csaló asszony.

— **Tizenhárom éves öngyilkos.** Az öngyilkosságok krónikájában is ritka megdöbbenő eset történt tegnap a fővárosban. Egy tizenhárom éves leányka követett el öngyilkossági kísérletet, mert vallomása szerint a gazdája kegyetlenül bánt vele és tulságosan dolgoztatta. A kis cselédleányt Gábor Ilonának hívják s tegnap este marolugot ivott, állapotát életveszélyes.

— **Drága festmények.** Londonban néhány nappal ezelőtt egy régi, nagy képtárt elárvereztek. Nagy és drága festmények, melyek egykor fejedelmek szobáit díszítették, ma rakáson vannak az árverező csarnokban. A képek rendkívül magas áron kelnek el. Így Gainsboroughnak a vásári kocsi című képét 94.500 márkáért adták el. A kép valamikor IV. György király tulajdona volt, s egy alkalommal kedvesének, Titzherbert kisasszonynak ajándékozta. Drágább áron keltek még el Gainsboroughnak Disznókát őrző leány című képe 800 guineáért, Turnertől Tengerész dolog 1200 guineáért, ugyanannak a mesternek Bouneville a Montblanc című képe pedig 740 guineáért.

— **Saját fiának gyilkosa.** Megrendítő gyilkosság történt tegnap Gablonz, németországi városban. Honzejh Gusztáv vajkezeskedő egy korosmai összeszólalkozás közben agyonütötte egyetlen fiát. A gyilkos apát a csendőrség azonnal letartóztatta és Turnai börtönébe kísérte. Néhány órával elfogatása után egy csendőrtiszt bement Honzejh czellájába, s ott nagy megdöbbenésére a gyilkost fölakasztva találta. A lelkiismeretfurdalás halálba kergette a magáról megfélekedett embert.

— **Rablás a vonaton.** Se hossza se vége Németalföldön a vonaton elkövetett rablásoknak. Most is egy gyémántkereskedőt raboltak ki a Calaisból Antwerpenbe robbogó vonaton. A kereskedő negyedmagával utazott, de a másik három rabló volt, kik utközben egyszerre csak megtámadták a gyémántkereskedőt, kitől 175.000 frank értékű ékkövet és 60.000 frank készpénzt ragadtak el.

— **Apja fia.** Tóth-Vázsony veszpréme gyei községben egy, az uradalom szolgálatában levő gulyásbójtár, a 10 éves Doma István hó 27-ikén Bakos József 19 éves kovácssegéddel valami csekélység fölött összeszólalkozva, ezt egy késsel hátulról orozva leszúrta. A gyilkos tette után a községből megszökött, de sikerült őt a határ szélén, midőn már a szentgáli erdő felé tartott, elfogni. Doma Istvánnak apja is 12 évet ült Sopronban és Illaván.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara az aradvárosi kereskedő tanoncz iskolába járó szegénysorsú növendékeknek a szükséges tanszerekkel való felszerelése vagy jutalmazása céljából 36 frt 50 krt küldött, mely nemes adományáért az intézet és a növendékek nevében hálás köszönetünket nyilváníttunk Aradon, 1894. évi május hó 31-én. Millig József igazgató.

— **Pályázatok.** Albirói állásra és porosjenői járásbírósnál 2 hét alatt, pn zűgyőri szemléstől áll. a soproni pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt, aljegyzői állásra a nagykanizsai törvényszéknél 2 hét alatt, albirói állásra a esztergomi járásbírósnál 14 nap alatt, titkári állásra a sepsi-szentgyörgyi járásbírósnál 2 hét alatt, albirói állásra az érsekújvári járásbírósnál két hét alatt.

MULATSÁGOK.

(=) **Elhalasztott diákuniális.** Ha tegnap nem vonta volna be az eget vastag felhő réteg, melynek fekete alapszínébe sebesen usztak a tépett, rongyos, szürke felhőzetek; ha az elfulásig nedves földet nem áztatta volna újlag az a sűrű tömött eső, mely a nedvvel telített égtakaróból hullott alá: úgy ma csengő-bongó zeneszó mellett kivonult volna a lycenum egyesült intelligens ifjúsága, hogy a mi vén erdők árnyat vető, lombos fái alatt megtartsák elit juniálisukat, hol megvalósulhattak volna a hetek óta szöve-szöjt édes, tündéri álmok. Az előre látó rendezőség, mely minden körülmények között, — még halasztással is — csak minden tekintetben sikerült mulatságot akar rendezni, tekintve az idő kétes állapotát a juniális folyó hó 7-re, csütörtökre, kellemetlen idő esetén folyó hó 9-re, szombatra halasztotta, miről a lapok útján fogja értesíteni a közönséget a rendezőség.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

— **Színészet Pécskán.** Pécskán mostanában egy kisebb színtársulat rendezett előadásokat, kevés erkölcsi és még kevesebb anyagi eredményvel. Legközelebb — mint nekünk írják — Polgár zombori színtársulata érzik oda.

* **Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története** című és Lampe L. B. czög kiadásában megjelenő illusztrált válatból most jelent meg a 13-ik füzet, Gracska György e füzetben élénk és élvezetes stílusával az első honvédek toborzását mondja el. A vállalat már most is egyik legkedveltebb olvasmánya a magyar közönségnek, a mely olyan világosan és szépen megírva még nem olvasta eddig történetünk e dicsőséges korszakát. Az illusztrációk is füzetről füzetre érdekesebbek és szebbek. Már eddig mintegy 200 egykoru kép jelent meg. A mostani füzet képei a következők. Saguna András püspök (az erdélyi részi oláh mozgalom vezetője.) Janku Abraham. Honvédtábor (egykoru rajz.) Jeszenák János erdélyi gör. kel. püspök 1848 ban. Oross gyalogság 1849-ben. (Eredeti je a bécsi cs. udvari könyvtárban) Kossuth a nép között. (Egykoru kép.) Illyi izgatás Horváthországban. Lenkey János honvédtábornok. Oross lovasság. (Eredeti je a bécsi csász. udv. levéltárban.) Görgey Arthur (1848-iki kép.)

SPORT.

+ **Kerékpárosok értekezlete.** Az aradi torna-egyesület kerékpározó köre tegnap este

Pohl kávéházában megtartott értekezlete alkalmával a jegyző által elkészített menet-szabályt elfogadta s azt a kör tagjaival írásban közölni rendelte. Az értekezlet az egyenruha színéről a sötét kéket fogadta el. — Az egyenruha: bőrellenzős sapka, katonatiszti zubbony, térdenfelüli nadrág, fekete harisnya és bokán alóli szárral ellátott bakancsból áll. A tárgysorozat legérdekesebb pontját a menetparancsnok és helyetteseinek megválasztása képezte; — menetparancsnokul Nagy Sándor, helyettes menetparancsnokul Vangyel Géza választott meg. — Ezután a kirándulások uti tervezetét és a gyakorló órákat, — mely jövő hét hétfői napjától kedvező idő esetén mindennap a kiserdőben reggel 5 órától 7-ig tartatik, — állapította meg az értekezlet. A legközelebbi kirándulás f. hó 3-án, vasárnap délután Gyorokra — és vissza van tervezve.

TÁVIRATOK.

A lemondás híre Pécsen.

Pécs, június 1. (Saj. tud. táv.) *Wekerle* miniszterelnök és társainak lemondását ide is meghozta ma délután a táviró. A városban óriási az izgalom és elkeseredés.

Politzer elítélve.

Bécs, június 1. (Saját tud. távirata.) Politzer, ki Kaiser osztrák orszgy. képviselőt bántalmazta, nyilvános erőszakoskodás és becsületsértés miatt négy havi súlyos börtönre és az eljárás költségei megtérítésére ítélték.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, június 1.

(S. ss) Csak igen gyöngén látogatott volt a mai hetivásár. Ennek daczára a buza ársimét csökkent. Egy aradi gőzmalom már napok előtt beszüntte üzemét és vásárlásait. Kereskedőink nem vásárolnak.

Ilyformán csak egy malom vásárol. A buzaárak oly alacsonyak, a minők csak 1865-ben voltak.

A tengeri iránt némi vitélkedv mutatkozik az ár a jelentéktelen behozatal mellett sem tudott emelkedni.

Más gabonaművek jelentéktelen behozatal mellett néhány krajczárral alacsonyabb áron keltek. Eladatott:

buz a 400—550 métermázsa 5 frt 40 krtól 5 frt 60 krig.

tengeri 200 mmétermázsa 4 frt 10 krtól 4 frt 30 krig.

rozsnévleg 0 frt — krtól 4 frt 80 krig. árp a névleg 0 frt — krtól 4 frt 85 krig. zab névleg 5 frt — krtól 5 frt 10 krig.

— **Az aradi országos nyári vásár az idén július hó 6-án kezdődik a Péter-Pál utáni első pénteken, melyre a kereskedők és iparosok figyelmét felhívjuk e helyen is.**

— **Votések állása.** Pécskán — írja levelezőnk — a vetések a gyakori esőzések folytán javultak. Buzában, rozsban közepen felüli termésre számítanak. A tengerit kapálják. A szőlő-termés kitünőnek ígérkezik, gyümölcs igen sok lesz.

Az aradi ipar- és népbank forgalmi kimutatása 1894. évi május haváról.

Takarékpénztári betételek:

Betét-maradvány múlt hó végéről ..	frt 1.388.134.15
Folyó hóban betét ..	frt 245.502.10
Összesen frt 1.633.636.25	
Visszafizetett betét folyó hóban ..	frt 247.302.13
Betét-maradvány folyó hó végével ..	frt 1.386.334.12

Váltó-tárca:

Alladék múlt hó végével ..	frt 508.116.41
Leszámitoltatott folyó hóban ..	frt 327.894.68
Összesen frt 836.011.09	
Beváltatott és forgattatott ..	frt 354.630.92
Marad tárca-álladék folyó hó végével ..	frt 481.380.17

Aradi hiteleglet:

Álladék múlt hó végével ..	frt 236.907.46
Folyó hóban adott kölcsönök ..	frt 4.251.—
Összesen frt 241.158.46	
Törlesztetett folyó hóban ..	frt 3.290.—
Álladék folyó hó végével ..	frt 237.868.46

Előlegek készítője:

Álladék múlt hó végével	frt	1.176.270,98
Folyó hóban új előleg adatott	frt	85.127,93
Összesen		frt 1.261.398,91
Ebből visszafizetett folyó hóban	frt	168.880,26
Álladék folyó hó végével	frt	1.092.518,65

Felzárkóztatások:

Álladék múlt hó végével	frt	451.690,95
Új előleg folyó hóban	frt	4.750,—
Összesen		frt 456.440,95
Visszafizetett folyó hóban	frt	2060,—
Álladék folyó hó végével	frt	454.380,95

Pénztár:

Maradvány múlt hó végével	frt	46.182,28
Bevétel folyó hóban	frt	1.481.858,53
Összesen		frt 1.528.040,76
Kiadás folyó hóban	frt	1.474.048,82
Pénztármaradvány folyó hó végével	frt	53.991,94

Arad, 1894. május 31.

Az igazgatóság.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár forgalmi kimutatása 1894. máj. haváról.

I. Betételek.

Álladék múlt hó végén	frt	3.670.056,84
Betételek folyó hóban	frt	387.712,74
Összesen		frt 4.057.769,58
Visszafizetések folyó hóban	frt	326.989,59
Álladék folyó hó végén	frt	3.730.779,99

II. Leszámitások.

Váltótárca-álladék múlt hó végén	frt	2.357.005,11
Leszámitolt váltók folyó hóban	frt	599.157,47
Összesen		frt 2.956.162,58
Bejárt váltók folyó hóban	frt	545.916,97
Váltótárca-álladék folyó hó végén	frt	2.410.245,61

III. Előlegezek készítője.

Álladék múlt hó végén	frt	2.145.466,36
Előlegeztetett folyó hóban	frt	634.218,94
Összesen		frt 2.779.685,30
Bejárt előlegek folyó hóban	frt	564.232,09
Álladék folyó hó végén	frt	2.215.453,21

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Álladék múlt hó végén	frt	910.860,82
Előlegeztetett folyó hóban	frt	13.100,—
Összesen		frt 923.960,82
Törlesztetett folyó hóban	frt	3.391,46
Álladék folyó hó végén	frt	920.569,36

V. Pénztárforgalom.

Álladék múlt hó végén	frt	38.823,92
Bevételek folyó hóban	frt	1.825.375,63
Összesen		frt 1.864.199,55
Kiadások folyó hóban	frt	1.811.505,27
Pénztári álladék folyó hó végén	frt	52.694,28

Arad, 1894. máj. 31-én.

Az igazgatóság.

— Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1894. május 16-tól 31-ig 20,906 személy, bevétel 1999 frt 85 kr.— Szállított 1894. május 16-tól 31-ig 23,471 személy, bevétel 2242 frt 85 kr. Szállított 1894. jan. 1-től május 31-ig 162574 személy, bevétel 16050 frt 55 kr. Szállított 1894. jan. 1-től május 15-ig 153,721 személy, bevétel 15322 frt 55 kr. Szállított 1894. május 16-tól 31-ig 8343160 kilogramm teher, bevétel 1890 frt 42 kr. Szállított 1894. május 16-tól 31-ig 4976360 kilogramm teher, bevétel 1675 frt 27 kr. Szállított 1894. jan. 1-től május 31-ig 35052560 kilogramm teher, bevétel 14564 frt 37 kr. Szállított 1893. jan. 1-től május 31-ig 31802870 kilogramm teher, bevétel 13561 frt 72 kr.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi május hó 31. Hízott sertések: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban) 43.—44. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 43.—44. — krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgon felüli súlyban) 45.—45.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 klg. súlyban) 44.5—45. krig. Fialat könnyű (pkint 250 klg. terjedő súlyban) 44.—45. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 43.—44. krig. — Közép (pkint 220—280 klg. súlyban) 43.—44. krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő súlyban) 44.—45. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli súlyban) 43.—44. krig. Közép (páronként 220—260 klg. súlyban) 43.—44. krig. — Könnyű (páronként 220 klg. terjedő súlyban) 42.—43. krig. Sertés létszám 1894. május hó 29-én volt készlet 193,276 darab. 1894. május hó 30-án felhajtott: 2459 drb. 1894. május 30-án elszállított: 8164 drb. 1894. május 31-én maradt készletben 192,571 drb. — A hízott sertés szétirányzata: lanyha.

Szeszűzet.
— Junius 1. —
Mai jegyeseink: Készáru nagyban nyers szesz 58.50. Kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter %, beelőrtve 35 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatózsde.
— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, Junius 1. d. u. 5 óra.

Gabona	Arányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánási	6.55—7.—
	tiszavidéki	6.80—7.—
	pestvidéki	6.55—7.—
	fehérmegyei	6.55—7.—
	bácskai	6.65—7.05
észak-magyarországi	—	
Reza	lanyha	4.95—5.10
Árpa	takarmány	5.95—6.85
	égetni való	—
Zab	—	—
	lanyha	6.85—7.—
Tengeri	lanyha	—
bánsági	—	—
	másnemű	4.60—4.85
Kaposzta-repoze	lanyha	—
Köles	osend.	3.80—4.25
Buza	tavasza	6.79—6.80
	junius 1894	6.54—6.66
	őszre	6.77—6.79
Tengeri	május-junius 1894	4.24—4.28
	szept-október 1893	4.70—4.72
Zab	Budapest sz. tavasza	5.57—5.59
	Budapest sz. őszre	—
Kaposzta-repoze	aug.-szeptember 1893 szilárd	9.75—9.80

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1894. június 1.

Magyar aranyjárdék 4%	120.40
Magyar koronajárdék 4%	95.—
Magyar arany 4 1/2%	127.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.75
Magyar keleti vasút 1876.	124.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	95.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	149.75
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.25
Osztrák papírbárdék	98.30
Osztrák járadék ezüst	98.25
Osztrák járadék arany	120.50

Felölös szerkesztő: **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*
Sürgöny!

Akár esik! Akár nem!

Dobranszky Márton
(ezelőtt Wittmann)

söröcsarnok és éttermében

a világhírt és legkitünőbb nemzeti zenekar **Jónás és Miskolczi,**

kik a főváros legelső helyiségeiben játszanak most,

hétfőtől június 4-től kezdve 6 napon át **HANGVERSENYT**

rendeznek.

Jónás és Miskolczi a chicagói kiállításnál a legelismertebb kitüntetésben részesültek, azonkívül több fejedelem előtt szerencsájük volt játszani. Jónás a híres „Minek is van szerelem a világon” című kitünő népdalnak szerzője.

Kitünő tisztán kezelt jégbehűtött italokról, valamint jó és izletes konyharól és pontos s jutányos szolgálatról legjobban gondoskodtam, miért is számos lajogatasáért esd

Dobranszky Márton, vendéglős.

Havi bérlet á la carte 20% engedménnyel szívesen fogadtatnak el.

* Az ezen rovat alatt közöltékekért nem vállal felelősséget a szerk.

Magy. kir. államvasutak.
54790 | 94 szám. 475.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságánál 8 hivatali állás üresedett meg, melyekkel évi 300 frt fizetés 120 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmaztatásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi ministeri igazolvánnyal ellátott altisztek ezen állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultságra bírnak s pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat melyben a vasuti szolgálatra képesítő 35 évet meghaladó koron, és ép egészséges testszerkezeten kívül a magyar írás olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá a német nyelv ismerete, ugy szintén a magyar honpolgárság kellőképen igazolható a következő czim alatt

A magy. kir. államvasutak Igazgatóságának Budapesten VI. kerület Andrassy ut 73. sz. legkésőbb f. 1894. évi június hó 15-ig terjeszszék be, minthogy az ezen határnapon túl beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest 1894. évi április hó 29-én.

Az igazgatóság.

6027 | 894. sz. 3—3

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége ezennel pályázatot hirdet: világítási és erőátviteli célokra szolgáló **központi villamos-telepnek** s az ehhez tartozó vezetéki hálózatnak és berendezéseknek Aradvárosában való létesítése és üzemben tartása iránt. — A pályázati ajánlatok 1894. július 1-ének d. e. 12 órájáig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalához nyújtan-dók be.

Minden ajánlathoz bánompénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban 5000 (ötezer) forint csatolandó, vagy azok benyújtásával egyidejűleg a város pénztáránál letétbe helyezendő. — A pályázati feltételeket, melyeket minden pályázónak ismernie és el kell fogadnia: a polgármesteri hivatal a hozzá intézett megkeresésre a pályázni kívánóknak kiszolgáltatja, illetőleg postán megküldi.

Aradon, 1894. márczius 24-én.

Salacz Gyula, kir. tanácsos, polgármester.

281 | 894. g. sz. u. 1—*

HIRDETMEY.

A városi színház-épület déli bérházának 1-ső emeletén levő 3. sz. jelenleg Simonyi Lajosné urnő által birt és 6 utcái, 1 elő, 1 cselédszobából, konyhából s kettős kamarából álló lakás f. é. május hó 1-től kezdve bérbeadó. A bérbevétel iránt a gazdasági szék elnökénél lehet jelentkezni

Arad, 1894. május 25.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

6114/1894. kh.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozása tárgyában alkotott s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 6139/84. sz. intézvényével jóváhagyott szabályrendelet 5. §-a értelmében a belváros egész területén május hó 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutak a ház és telektulajdonosok által naponként egyszer és pedig az asphalt burkolattal ellátott gyalogutak pedig este 7—8 óra között meglocsolandók.

Erről azon figyelmeztetéssel értesítettnek a telek- s háztulajdonosok, hogy mindazok, kik ezen intézkedésnek eleget nem tesznek, a városi szegény alap javára fordítandó 2—25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 órától 3 napig terjedhető elzárással fognak büntettetni.

Aradon, 1894. évi május hó 15.

Sarlot Domokos főkapitány.

RETOUCHE

gyorsfestő
szakálra.

Ezen új, kitűnő készítmény által képesítve vagyunk az egészségre minden legkisebb hátrány nélkül s minden bőrpisztítás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, sötét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban 2 frtjával.

Kapható:
Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában.

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszertárban
Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

Megrendeléseknél kérjük a kívánt színt megjelölni, a hajfestésben gyakorolt fodrászt ajánlhatunk.

6289 kl.

Hirdetmény.

Aradváros gazdaközönségének közlegelőre érő szarvasmarha állományát az egyes járványos állati betegségek behurcolásától megóvándó; az év közben vásárolt és közlegelőre hajtandó szarvasmarháknak a vétel napjától számítandó 8 napig otthon s állatorvosi felügyelet alatt tartását rendelem el.

Felhívom ennél fogva a gazdaközönséget, miszerint vásárolt s közlegelőre bocsátandó szarvasmarhát Varga János állatorvosnál azonnal bejelentsek.

Végül tudatom a gazdaközönséggel, miszerint ezen évközben vásárolt s közlegelőre hajtandó állatok megbélyegzése minden hét szombatján a déli órákban a városi tüzoltó laktanyában eszközöltetik.

Arad, 1894. évi május-hó 16.

Sarlot Domokos
főkapitány

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vásártéri nonvéd-husár laktanyának kibővítése végett szükséges munkáknak elvállalása iránt folyó ár-június hó 11-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár I. az összes munkákra nézve 35012 frt 9 kr. II. munkanemek szerint: 1. föld és kőműves munkákra nézve 19965 frt 80 kr, 2. ács munkára 5799 frt 14 kr, 3. asztalos, lakatos és mázoló munkákra 5092 frt 69 kr, 4. oserépfedő munkákra 2056 frt 83 kr, 5. bádogos munkákra 1026 frt 50 kr, 6. kőfaragó munkákra 80 frt, 7. émelet munkákra 103 frt 46 kr, 8. üveges munkákra 181 frt 17 kr, 9. különféle munkákra 708 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

A munkanemek szerint külön-külön való vállalkozásra nézve írásbeli és szóbeli ajánlatok egyaránt tehetők. Az összes munkáknak együttesen való elvállalása iránt azonban csak írásbeli zárt ajánlatok fogadhatók el, melyek az árlejtési eljárás megkezdése előtt nyújthatók be.

A munkanemek szerinti árlejtéseknél az írásbeli ajánlatok lezárása a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújthatók be, s ugy ezen, valamint az összes munkákra nézve benyújtható zárt ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, tervek és költségvetések a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi április hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:
Lócs Rezső
aljegyző.

1868. év óta bevált szer.

BERGER-féle gyógy- KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államaiban Német
sikerrel alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kóss s dő-
kütegek, ugyintén orr-rezesség, ótvár, fagydag, láb-
szadás, fej- és arakállkorpa ellen. A Berger-féle
kátrány-szappan tartalmazza a fa-kátrányt 40
%-ot és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló
kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak
sok elkerülése végett határozottan Berger-féle
kátrány-szappan megrendelése s az ismert védjegyre való figyelmes
letes követik. Idült bőrbetegségeknél sikerrel alkalmaztatik a ká-
trány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.
Amely esetben ezek jobbnak találhatók, csak a Berger-féle ká-
trány-kénszappan kérendő; miután a külföldi utazatok hatá-
sainaknak bizonyulnak. A gyengébb kátrány-szappan az
aróber tisztáltsággal

eltávolításra, a gyermeknek valamennyi betegségével ellen fel-
mulhatlan bőrtisztító mossó s fürdőszappan mindennapi
használatul szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

84% glicerín tartalommal s finom illattal.

Íra minden fajnak használati utasítással együtt 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendő:
Bence-szappan a bőr számitására, **berax-szappan** pattanások
ellen, **aróber-szappan** a bőr tisztítására himlőhelyeknél és mint fer-
deítő szappan, **lethyl-szappan** reuma és aróberesség ellen,
szeplő-szappan igen hathatós, **Tannin-szappan** lábbizsda és
hajkihullás ellen; **fog-szappan** a legjobb fogtisztító szer. A többi
Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a rópiratra. Csak
Berger-féle szappanokat kell kérni, miután szomatlan hatástalan
utazások vannak. Gyár és főraktár: G. Moll & Comp. Troppau-
brünnel közel a németországi gyógyszerkikötéshez Bence 1884.

Kapható Aradon:

Rozsnyay Mátyás, Kiss István, Ring Lajos és
Demkó Géza urak gyógyszertárában, különben
pedig amagyarországi legtöbb gyógyszertárakban.

1134/1894. pm.

1-3.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város polgármestere ezennel
közhírré teszi, hogy Neumann testvérek aradi
cég Aradváros területén, Póltura és Gáj kül-
városban fekvő szeszgyáruk belvizeinek leve-
zetésére egy új a Gáj külvároson keresztül
vonuló, a szárazérbe beömlő fedett csatorna
építésére az engedély megadását kérelmezvén,
kérvényük az ahhoz csatolt tervekkel s a ha-
tósági szakértő véleményével együtt 1894. évi
június hó 3-ától július hó 3-áig terjedő 30
napra közzemlére a polgármesteri hivatalban
kitétetnek s hogy a kérvénynek tárgyalására
határidőül f. é. júl. hó 9-ik napjának d. e. 10 óraja,
tárgyalási helyül pedig a varosháza tanács-
terme kitűzetik.

Egyidejűleg mindazok, akik a tervezett
csatorna építése által érdekeltek, felhívattak,
hogy netáni ellenvetéseiket akár a közszem-
lére való kitétel alatt írásban, akár a tárgya-
lás alatt, szóval annál inkább előadják, mint-
hogy ellen esetben a határozat további meg-
hallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1894. évi május hó 31.
Salacz Gyula
kir. tanácsos polgármester.

475 | 894. gazd. sz. 1-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város
részére az 1894-95-iki téli évad alatt szükséges
1600 köbméter tüzfának szállítása iránt 1894. évi
június hó 4-én délelőtt 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár köbméterenként 3 frt; ajánlat
tehető 1000 köbméter bükk és 600 köbméter cser-
fának, vagy az egész mennyiségnek bükkfában
való szállítására.

Bánompénzül leteendő 480 frt készpénzben
vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és
írásbeli ajánlatokkal.

As írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli ár-
lejtés megkezdése előtt nyújthatók be s csak ak-
kor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánom-
pénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kije-
lenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok
urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.
Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894.
évi május hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső
aljegyző.

475 | 894. gazd. sz. 1-3

7451 | 894.

Hirdetés.

A nagym. földművelésügyi m. kir. miniszter
ur 12414 | 894. sz. a. kelt rendelete szerint a
ragadós tüdőlob behurcolásának veszélye miatt
szarvasmarhát Németországba szállítani Árva,
Szepes, Liptó, Turóc, Trencsér, Nyitra, Zólyom
Bars, Nógrád és Pozsony vármegyék területéről
egyáltalán tilos.

Aradon, 1894. április 14.

A városi tanács.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9-02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége
részéről közhírré tétetik, hogy a vá-
rosi árvapénztárból és a város által
kezelt alapokból törlesztési kölcsön-
ök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi tör-
lesztésre 8% a melyből tüke törlesztés-
re esik 2% 26 félévi törlesztésre
7 1/2%, melyből tüke törlesztésre 1 1/2%
fordittatik. 32 évi törlesztésre 7%
amelyből a tüketörlesztésre 1% szá-
moltatik el. A kölcsönvevők jogában
áll kölcsönt a törlesztési időn belül
is félévi felmondásra a félévi kamat
külömbözet megtérítése mellett visz-
szafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,
királyi tanácsos polgármester.

6922/1894. k. h.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m.
kir. miniszter urnak 1892. évi márczius hó
5-én 14837. sz. a. kiadott és a vasárnapi mun-
kaszünetre vonatkozó körendelete értelmében
ez idén is köztudomásra juttatom, hogy június
hó 1-től augusztus hó 1-ig eső vasárnapokon
az alább elősorolt ipari munkák és kereske-
delmi üzletek csak d. e. 10 óráig gyakorol-
hatók, — u. m.:

1. a gépiparnál a sürgős és halaszthatlan javítási munkák;
2. a kisiparnál sürgősen rendelt javítási munkák;
3. a pékiparnál az áru elkészítése és szállítása;
4. a mészáros, hentes és kolbász készítő iparnál az elkészítés, elárúsítás és szállítás;
5. bank és váltóüzletek;
6. boltok, minden kereskedelmi elárúsító és szolgálat közvetítő üzletek;
7. borkereskedések;
8. cselédszerző üzletek;
9. elárúsító üzletek;
10. fenyhítési iparnál;
11. fűszer, rövidáru, divat, vas és egyéb kereskedések;
12. vad kereskedések;
13. baromfi kereskedések és minden más hasonló ipari- és kereskedelmi üzletekben az elárúsítás és hához szállítás;
14. szatós üzletek;
15. kereskedelmi és ipari irodákban a kereskedelmi és ipari alkalmazottak irodabeli munkája;

Miről az érdekelteket azon hozzáadással értesitem a jelen hirdetmény után, hogy mindazok ellen, kik az előirt rendelkezéseket be nem tartják, az 1891. évi XIII-ik t. cz. 6. §-a értelmében fog a büntető eljárás folyamatba tétetni.

Kelt Aradon, 1894. évi május hó 28-án, a város rendőrkapitányi hivatala.

Sarlot Domokos
főkapitány.